

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยได้นำเสนอประเด็นตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ

- 1.1 ประชากร ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 2,536 คน จาก 235 โรงเรียน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้กลุ่มตัวอย่างมาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขั้นตอนดังนี้

1.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางจซีและมอร์แกน (Krejcie และ Morgan) จากประชากร 2,536 คน เปิดตารางได้กลุ่มตัวอย่าง 333 คน รายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนครูที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง			รวม	
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
นาเชือก	114	242	103	15	32	13	459	60
นาคูน	104	91	100	13	12	13	295	39
พยัคฆภูมิพิสัย	278	251	104	36	33	14	633	83
ยางสีสุราช	65	156	44	9	21	6	265	35
วาปีปทุม	425	278	181	56	36	24	884	116
รวม	986	1018	532	129	134	70	2536	333

3. ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วนให้กระจายไปให้ครบในแต่ละขนาดโรงเรียนในแต่ละอำเภอ และสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับสลากเลือกโรงเรียนในแต่ละอำเภอของเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ เฉพาะเกี่ยวกับตัวแปรที่นำมาศึกษาได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ การงาน และขนาดโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนามาจากแบบสอบถามการวัดระดับขวัญ ที่แปลและดัดแปลงมาจากเครื่องมือของเบนเลย์และเรมเพค (Bendey and Ramped) ชื่อว่า The Purdue Teacher Opinionnaire โดยแบ่งออกเป็น 10 องค์ประกอบ จำนวน 60 ข้อ ได้แก่

1. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บริหาร	ข้อ 1-7 รวม 7 ข้อ
2. ความพอใจในหน้าที่การงาน	ข้อ 8-15 รวม 8 ข้อ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนครู	ข้อ 16-20 รวม 5 ข้อ
4. เงินเดือน	ข้อ 21-25 รวม 5 ข้อ
5. ปริมาณงาน	ข้อ 26-30 รวม 5 ข้อ
6. หลักสูตร	ข้อ 31-35 รวม 5 ข้อ
7. สถานภาพของครู	ข้อ 36-40 รวม 5 ข้อ
8. การสนับสนุนการศึกษาของชุมชน	ข้อ 41-47 รวม 7 ข้อ
9. เครื่องอำนวยความสะดวกและการบริการของโรงเรียน	ข้อ 48-55 รวม 8 ข้อ
10. ภาวะกดดันของชุมชน	ข้อ 56-60 รวม 7 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 นี้ ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับของลิเคอร์ท์ (Likert's five rating scales) ซึ่งมีน้ำหนักของคะแนนตามระดับพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติโดยกำหนดความหมาย 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและศึกษาสภาพการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้ได้แนวคิดรวบยอด (Concept) ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมากำหนดเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2. ศึกษาวิธีสร้างและสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท์ (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 63-71)

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้อง ความชัดเจนของเนื้อหาและภาษาให้ครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของงานวิจัย

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อ 3 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรง ความถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหา ของแบบสอบถาม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้แก่

4.1 นายสมาน พิมพ์สิม กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมคงยาง

4.2 นายมนูญ เพชรมีแก้ว กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการ โรงเรียนนาคนุประชาสรรพ์

4.3 นายทวีวัฒน์ เสนาคุณ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านโคกเครือเครือชูด

4.4 นายวิธาน นันทน์ภา กศ.ม.(การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านโคกเพิ่ม

4.5 นางวิไลวรรณ นิรุชติคุณ กศ.ม. (การวิทยาศาสตร์ศึกษา(เน้นฟิสิกส์)) ครูสายผู้สอน โรงเรียนมัธยมคงยาง

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมคงยาง และ โรงเรียนบ้านคงยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์จากครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มหาสารคาม เขต 2 ให้ตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยนำไปแจก และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรซึ่งเป็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ และนำข้อมูลมาจัดระเบียบ ลงรหัส และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 ใช้หาความถี่และค่าร้อยละ ตามตัวแปรที่ศึกษา ผลการวิเคราะห์นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. การวิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามวัดระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ แล้วหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยถือหลักการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของบุญชม ศรีสะอาด (2543 : 112) มีรายละเอียดดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้ t-test ในกรณีที่ตัวแปรแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่การงาน และใช้ F-test ในกรณีที่ตัวแปรแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน ผลการวิเคราะห์นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ระหว่างรายข้อกับรวมทุกข้อ (Item – Total Correlation) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ ค่า t (t-test Independent) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ค่า F-test (One – way ANOVA) และทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Sheffe)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY